

REVISTA PRESEI

25 octombrie 2018

JURNALUL NAȚIONAL: Guvernul Dăncilă II sau Cabinetul Război și Pace. Primii schimbați vor fi miniștrii din tabăra puciștilor/ Gabriela Antoniu

Ședința Comitetului Executiv Național al PSD și remanierea Guvernului Dăncilă vor avea loc săptămâna viitoare. Ultimele mișcări din culise arată că primii înlocuiți vor fi miniștrii din tabăra puciștilor, locul lor urmând să fie luat de oamenii fideli lui Liviu Dragnea. Soarta lui Tudorel Toader la Justiție este încă incertă pe fondul ascuțirii conflictului între liderii PSD și ALDE. Liviu Dragnea dă vina pe ALDE pentru discuțiile privind schimbarea lui Toader și reamintește că postul este al PSD.

Ultimele informații vehiculate privind remanierea Guvernului arată că vor fi înlocuiți vicepremierul Paul Stănescu de la Ministerul Dezvoltării, Lucian Șova de la Transporturi, Ioana Bran de la Tineret și Sport, Ioan Deneș – Ape și Păduri, George Ivașcu- Cultură și Viorel Ștefan, vicepremier fără portofoliu. Odată cu remanierea s-ar putea face și niște rocade. Deși lucrurile sunt în mișcare, surse din partid spun că Lia Olguța Vasilescu va fi mutată de la Ministerul Muncii la Ministerul Dezvoltării, în locul lui Paul Stănescu, trecut pe lista neagră după ce a fost de partea puciștilor în războiul cu Dragnea. În locul Olguței Vasilescu la Ministerul Muncii sunt vehiculate două variante Adrian Solomon sau Rovana Plumb. Dacă se va merge pe varianta Rovana Plumb, atunci va fi propus un alt ministru la Fondurile Europene.

O altă mutare importantă este numirea lui Niculaie Bădălău în postul de vicepremier deținut în prezent de Viorel Ștefan, care va pleca la ASF. Deși inițial în tabăra puciștilor, Bădălău a întors armele, trecând de partea lui Dragnea, reconfirmat președinte al PSD la Comitetul Executiv din septembrie, după puciu din partid.

Cum Viorel Ștefan este și ministru interimar al Cercetării, postul ar putea fi preluat de Daniel Breaz. Ecaterina Andronescu, o altă susținătoare a puciștilor, este în cărți pentru Ministerul Educației, condus interimar de Rovana Plumb. O schimbare este preconizată și la Ministerul Transporturilor, în locul lui Lucian Șova, existând doi potențiali candidați: Felix Stroe și Sorin Bota. La Ministerul Tineretului și Sportului, în locul Ioanei Bran este vehiculat Matei Călin.

Atât Liviu Dragnea, cât și premierul Dăncilă au negat ieri că ar exista vreo listă cu remaniați, dar au confirmat remanierea. Singurul care a dat de înțeles că există un sămbure adevăr a fost vicepreședintele PSD, Marian Opreșan, care a laudat-o pe Olguța Vasilescu, dar l-a criticat pe Paul Stănescu.

“Paul Stănescu nu a comunicat deloc, așa cum bine știți. Este colegul meu, este un om destoinic, un președinte de consiliu județean bun, dar la capitolul comunicare, în ceea ce privește activitatea ministerului Dezvoltării, aceasta nu a existat. Olguța Vasilescu este un om foarte determinat”, a declarat ieri Opreșan.

Cazul Toader

În ultima perioadă, ministrul Justiției, Tudorel Toader a fost vehiculat insistent printre remaniabili. Pe fondul informațiilor neoficiale privind nemulțumirile PSD la adresa lui Toader, Dragnea a răspuns cu ironii, iar Tăriceanu i-a luat apărarea. Ieri însă, conflictul PSD-ALDE pe tema Toader a fost pe față, “Noi nu am avut o discuție în partid despre Tudorel Toader, deci nu a fost subiect. A apărut din senin de la ALDE susținerea că trebuie ținut în guvern. I-am rugat să nu mai aibă intervenții despre domnul Toader pentru a nu crea o problemă acolo unde nu este. Rugămintele n-au fost ascultate, deci se creează o problemă. Ministerul justiției este asumat de PSD. Îmi pare rău că s-a inventat o problemă acolo unde nu era, pe care trebuie să o rezolvăm”, a declarat Liviu Dragnea.

“Ministrul Toader se bucură de susținerea noastră, că este un ministru foarte bun, că are performanță, că a arătat curaj, determinare, pricepere profesională serioasă, că a dus funcția la un

nivel foarte sus. Lucrurile astea cântăresc consistent. Nu știu de unde a apărut această informație, o dezmint categoric.”, a insistat Tăriceanu.

“Noi nu am avut o discuție în partid despre Tudorel Toader, deci nu a fost subiect. A apărut din senin de la ALDE susținerea că trebuie ținut în guvern. I-am rugat să nu mai aibă intervenții despre domnul Toader pentru a nu crea o problemă acolo unde nu este” - Liviu Dragnea, liderul PSD

“Ministrul Toader se bucură de susținerea noastră, că este un ministru foarte bun, că are performanță, că a arătat curaj, determinare, pricepere profesională serioasă, că a dus funcția la un nivel foarte sus. Lucrurile astea cântăresc consistent.” - Călin Popescu Tăriceanu, liderul ALDE

Vicepremierul Paul Stănescu a declarat ieri că nu are informații privind posibila sa remaniere. “Nu am nicio informație. Vom discuta în CEx. Respect decizia CEx”, a subliniat Stănescu. El i-a luat din nou apărarea primarului Capitalei, Gabriela Firea, alături de care a semnat scrisoarea privind demisia lui Dragnea de la conducerea PSD. El consideră că petiția prin care se solicită inițierea de alegeri în filiala PSD București și schimbarea Gabrielei Firea de la conducerea acestei organizații reprezintă o greșeală.

Deznodământul, săptămâna viitoare

Premierul Viorica Dăncilă a admis că „o remaniere va exista”, iar luni va termina evaluarea miniștrilor care nu va fi una legată de nume, ci de activitatea acestora, despre programul de guvernare. “Vă asigur că nu e nicio listă făcută. Nu am luat acest lucru în calcul, decât după ce vom face evaluarea, acele măsuri despre care am vorbit la Congres și bineînțeles evaluarea din punct de vedere politic. Eu voi face o evaluare legată de activitatea fiecărui ministru. Nu voi da nume. Am spus că voi spune luni”, a afirmat Dăncilă.

DILEMA VECHĂ: La Ministerul Educației, abonatul nu poate fi contactat/Maria Iordănescu

Mai știe cineva ce se mai întâmplă pe la Ministerul Educației? Ultima știre venită din zona coordonării învățământului românesc (socotit, nu-i așa, 'prioritate națională') era aceea că domnul Valentin Popa, ministru de foarte tristă amintire, a demisionat, iar ministru interimar a fost numită doamna Rovana Plumb. Asta se întâmpla pe 1 octombrie, la început de an universitar. Cît va dura interimatul? Cine va fi numit după aceea? Ce promisiuni onorabile poate face PSD 'familiei tradiționale' pe care a chemat-o la urne ca să nu aibă timp să privească peste gardurile școlilor și să vadă mizeria și sărăcia care domnesc acolo? Nimeni nu știe să răspundă la aceste întrebări. Nici măcar doamna Rovana Plumb, care stă, probabil, cu ochii pe ceas, nerăbdătoare să scape de orele suplimentare pe care le face la Ministerul Educației. Căci nimic din trecutul profesional al domniei-sale nu o recomanda pentru acest post: director de fabrică de cosmetice pînă în 2000, apoi politician răbdător, cuminte, cu o ascensiune calmă, plimbîndu-se prin tot felul de funcții publice, avînd grijă să nu supere nici un șef, fost, actual sau viitor, al PSD.

Ne uităm pe site-ul ministerului după niscaiva activități, mișcare, forfotă. Găsim din plin: mai-marii educației naționale nu dorm, veghează somnambulic asupra destinului generațiilor viitoare prin excepționale programe de reformă: de exemplu, în zilele de 18 și 19 octombrie au avut loc, la Tunis, acțiuni de promovare a învățământului românesc pentru tinerii tunisieni, îndrăgostiți, se pare, de facultățile din România. Delegația țării noastre, numeroasă, foarte numeroasă, a cuprins membri ai Consiliului Național al Rectorilor, reprezentanți ai centrelor universitare din Alba Iulia, Arad, Brașov, București, Cluj-Napoca, Constanța, Galați, Iași, Ploiești, Pitești și Timișoara. Dacă mai veneau din vreo două orașe, probabil depășeau numeric organizațiile studențești din țara-gază.

Din partea Ministerului Educației a venit domnul Ioan Ștefan Groza, secretar de stat, despre care zierele autohtone au numai cuvinte de laudă: a invitat dansatoare din buric la o conferință academică finanțată din fonduri europene, a încercat de două ori, fără succes, să devină rector al Facultății de Medicină Veterinară din Cluj-Napoca și există suspiciuni că a plagiat. La acest eveniment, citez din documentul oficial, 'au fost prezentate avantajele oferite de învățământul românesc'. Cui? Viitorilor studenți tunisieni! Foarte frumos și generos. Dar, mă gîndesc, înainte de tunisieni, n-ar fi fost bine ca aceste avantaje să fie prezentate și tinerilor români? Poate n-ar mai pleca din țară în număr așa de mare, la studii în străinătate. Poate nu și-ar mai lua camere cu chirie, de groaza mizeriilor din cămine. Poate...

A doua activitate prezentată, în ordine cronologică, pe site-ul ministerului pare de un cinism copleșitor. Iată-o: 'Ministrul interimar al Educației, doamna Rovana Plumb, a convocat, astăzi, 18

octombrie 2018, o întâlnire de lucru cu reprezentanți ai cadrelor didactice - învățători și profesori. Au fost prezenți, de asemenea, membrii unor asociații profesionale, lideri de sindicat, precum și inspectori școlari. Scopul demersului doamnei Rovana Plumb a fost inventarierea principalelor dificultăți pe care le întâmpină cadrele didactice și remedierea cât mai urgentă a acestora, astfel încât să se asigure crearea unor premise solide pentru creșterea calității învățământului preuniversitar din România." Pentru a afla 'dificultățile' pe care le întâmpină profesorii, nu era nevoie să scoale cu noaptea în cap liderii de sindicat și nici să-i scoată de la ore pe bieții dascăli: era suficient ca doamna interimar să citească presa, cinci minute, la o cafea, și se lămurea. 'Remedierea cât mai urgentă a dificultăților'? Așa ca Făt-Frumos, într-o zi cât alții în treizeci de ani? Mai exact, cum o să procedeze doamna Plumb ca să repare ce au stricat colegii dînsei de partid în atîta amar de vreme? Avem și răspunsul, tot pe site: 'Doamna Rovana Plumb a solicitat reprezentanților MEN propuneri de soluții concrete și rapide privind toate aspectele semnalate și constituirea, în acest sens, a unui grup de lucru la nivelul instituției'. Nu înțeleg și pace: păi, de ce să se constituie, în MEN, un grup de rezolvare a problemelor cu care se confruntă învățământul românesc? Angajații din minister, de la secretari de stat pînă la cel mai mărunț funcționar, nu cu asta se ocupă? u cam asta ar fi activitatea în sprijinul 'priorității naționale' care este educația? Probabil că nu: toată suflarea PSD e mobilizată împotriva statului paralel, invizibil pînă acum, dar care epuizează toate resursele de inteligență și competență, și așa sărace, ale guvernării.

ADEVĂRUL: DOCUMENT. Numărul de violențe din școlile bucureștene s-a dublat într-un singur an /Florinela Iosip

Numărul violențelor din unitățile de învățământ preuniversitar din Capitală a fost de 2,3 ori mai mare anul trecut comparativ cu perioada 2016-2017. Cel puțin așa arată ultimul raport al Inspectoratului Școlar al Municipiului București (IȘMB).

Concret, dacă în urmă cu 2 ani numărul total de violențe înregistrate la nivelul școlilor a fost de 139, în anul 2017-2018 numărul acestora a ajuns la mai mult de dublu, adică la 326. Dintre acestea, 218 au fost clasificate ca fiind atacuri la persoană (anul trecut au fost 110), 35 - atentate la securitatea unității școlare (anul trecut au fost 8), 10 - atentate la bunuri (anul trecut au fost 7), iar 63 au fost considerate ca fiind alte fapte de violență în spațiul școlar (anul trecut au fost 14). Pentru acte de violență față de elevi au fost sancționate 4 de cadre didactice în anul școlar 2017 – 2018, mai arată sursa citată.

Sute de clădiri ale unităților școlare, fără autorizație ISU

Același raport arată că la sfârșitul anului școlar 2017-2018, din totalul clădirilor destinate învățământului de stat doar 53 dețineau autorizația de securitate la incendiu. Numărul clădirilor care nu aveau autorizare de securitate la incendiu a fost de 772, dintre care 252 clădiri nu necesită autorizarea. În învățământul particular, 30 de clădiri au autorizație de siguranță la incendiu, iar 103 nu posedă această autorizație. 10% din totalul elevilor învață în Capitală Municipiul București cuprinde cea mai vastă rețea școlară la nivel național, populația școlară a Capitalei reprezentând aproximativ 10% din totalul preșcolarilor și elevilor din România. Astfel, la nivelul anului școlar 2017-2018, numărul elevilor din învățământul de masă a fost de 244.667 elevi, în creștere față de anul 2016-2017, când erau 240.713 de elevi. Cei mai mulți s-au înregistrat în cadrul învățământului primar (83.364 elevi). Pentru învățământul liceal s-a înregistrat un număr de 62.076 elevi, iar la nivelul învățământului gimnazial au fost 56.628 elevi.

În ceea ce privește învățământul special, cei mai mulți elevi au fost în învățământul gimnazial (1.044 elevi). Numărul elevilor din învățământul primar a fost de 992 elevi, cei mai puțini fiind înregistrați în cadrul învățământului postliceal (84 elevi). În învățământul profesional, la nivelul anului școlar 2017-2018, au fost înscriși 537 elevi. Un număr de 206 elevi s-a înregistrat în învățământul liceal special, iar pentru învățământul preșcolar au fost înregistrați 204 de copii. Numărul total al elevilor din învățământul preuniversitar de stat, pentru anul școlar 2017-2018, a fost de 247.734 elevi, mai mare față de cel din anul 2016-2017 când au fost 243.867 elevi. Din 2010 a scăzut numărul de grădinițe, însă a crescut procentul de licee Repartizarea unităților școlare după tipul de unitate în perioada 2010-2018 scoate în evidență că cele mai multe grădinițe s-au înregistrat în anul școlar 2010-2011

(154 grădinițe), în anul școlar următor, numărul grădinițelor a scăzut ajungând la 136 grădinițe, iar în anul școlar 2017-2018 a fost de 125.

În anul școlar 2010-2011 au fost 177 de școli gimnaziale, urmând ca în anul 2012-2013 să scadă până la 171. De altfel, numărul acestora a rămas constant până anul trecut. Pentru învățământul liceal, numărul liceelor a înregistrat un trend ascendent, de la 41 în anul școlar 2010-2011 ajungând la 50 în anul școlar 2017-2018. Aceași situație se poate observa și în cadrul colegiilor naționale/ tehnice/ economice, numărul acestora fiind mai mare cu 10.4% în anul școlar 2017-2018 față de anul școlar 2010-2011. De asemenea, raportul arată mai multe deficiențe/puncte slabe ale comisiilor responsabile cu organizarea examenelor naționale.

HOTNEWS: Peste jumătate din școlile din Vrancea nu au agenți de pază și sisteme de supraveghere video/V.M.

Mai mult de o jumătate dintre unitățile școlare din județul Vrancea nu au agenți de pază și nici sisteme de supraveghere video, potrivit unui raport privind siguranța în școli al Inspectoratului de Poliție Județean (IPJ) Vrancea prezentat, miercuri, în ședința Colegiului Prefectural Vrancea, transmite Agerpres.

"Din totalul de 472 unități de învățământ preuniversitar existente la începutul acestui an școlar, 237 nu dispun nici de pază umană și nici de sisteme tehnice de supraveghere video. De asemenea, șase unități de învățământ nu au gard împrejmuitor, patru unități sunt amplasate într-o zonă periferică/izolată, iar două sunt amplasate într-o zonă iluminată necorespunzător", informează IPJ Vrancea.

Raportul instituției menționează că în primele nouă luni ale anului au fost înregistrate 35 de infracțiuni în care au fost implicați elevi, 29 fiind comise în incinta unităților de învățământ (cinci în școli generale/gimnaziale, 19 în colegii/licee și unul în incinta altor instituții de învățământ) iar șase infracțiuni au fost comise în zona adiacentă școlilor.

Din totalul infracțiunilor în care au fost implicați elevi, 29 de fapte au fost comise în mediul urban și șase, în mediul rural. Este vorba de 18 infracțiuni de lovire, 10 de furt, o infracțiune de abuz în serviciu, două infracțiuni de neglijență, două de amenințare, un viol, o agresiune sexuală și o infracțiune de distrugere.

Cele mai multe infracțiuni au fost comise în municipiul Focșani (13), urmat de orașele Panciu (șapte), Adjud (șase) și Odobești (trei). Potrivit IPJ Vrancea, în primele nouă luni ale anului au avut loc 23 de acțiuni pe linia combaterii absenteismului școlar, ocazie cu care au fost depistați 156 de elevi care nu erau la cursuri. Pentru aceștia au fost întocmite informări către unitățile de învățământ de unde proveneau și către Inspectoratul Școlar Județean Vrancea.

ROMÂNIA CURATĂ: Echipa Școli curate în dialog cu delegația tehnică a Comisiei Europene

Ieri, 24 octombrie, Societatea Academică din România a participat la întâlnirea tehnică pe care reprezentanții direcțiilor generale ale Comisiei Europene au avut-o cu cei ai actorilor din sectorul de educație, în contextul elaborării recomandărilor specifice de țară. Din partea echipei Școli curate a luat parte la discuții Alexandru Manda, expert în politici educaționale.

Discuțiile s-au aplecat, printre altele, și pe modul în care România acționează pentru îndeplinirea obiectivelor asumate prin Strategia Europa 2020. Unul dintre acestea este scăderea la 11,4% a numărului de tineri cu vârste între 18 și 24 de ani care au cel mult opt clase (părăsire timpurie a școlii). În prezent ne aflăm la un procent de 18,5%, aproape unul din cinci tineri fiind în situația de a fi părăsit timpuriu școală. Am punctat în cadrul întâlnirii faptul că una dintre cauzele pentru care această situație persistă este lipsa măsurilor concrete pentru elevii care studiază în altă localitate decât cea de domiciliu, o categorie vulnerabilă și unul dintre principalele bazine de abandon școlar, fapt confirmat și de cifrele oficiale. În numai doi ani (2013, moment în care Guvernul a plafonat decontarea transportului pentru navetiști – 2015) procentul de părăsire timpurie a școlii în România a crescut cu aproape două puncte procentuale, de la 17,3% la 19,1%.

Pentru echipa Școli curate acest subiect va fi o prioritate în perioada următoare. Vom propune soluții autorităților și vom iniția discuții, astfel încât niciun copil să nu fie privat de dreptul la educație pentru că nu are banii necesari pentru a ajunge la școală. Totodată, rămânem în contact cu

reprezentanții Comisiei Europene, urmând să furnizăm mai multe informații cu privire la modul în care România își îndeplinește țintele asumate.

ROMÂNIA CURATĂ: Pact pentru justiție? Dar cu cel pentru educație din 2008 ce ați făcut?/Cristian Ghingheș

S-a vorbit astăzi, în contextul consultărilor președinte-partide de la Cotroceni al căror sens nu l-am înțeles deloc, de un posibil „pact pentru justiție”. O formă fără fond care ar pune batista pe țambal și care în cele din urmă ar albi atitudinea actualei coaliții de la putere față de statul de drept.

Vă mai amintiți de Pactul pentru Educație, semnat cu mare fast de toate partidele parlamentare de la acea vreme sub bagheta lui Traian Băsescu, care prevedea, printre altele, o alocare a 6% din PIB pentru educație? Ce s-a ales de el? Nimic. A fost o vrăjeală prezidențialo-partinică în an electoral.

Toate, dar absolut toate guvernele care au fost la conducerea țării în ultimii ani au amânat aplicarea articolului 8 din Legea educației ce prevede alocarea a minimum 6% pentru educație și 1% pentru cercetare. Inclusiv Guvernul Cioloș.

Interesant este ce s-a întâmplat cu multe dintre partidele care nu au respectat pactul, deci care în definitiv și-au mințit alegătorii. Au dispărut din Parlament, au căzut de pe harta politiciii românești? Nici vorbă. PSD, PDL, PNL, UDMR, și PC (acum ALDE) sunt bine-mersi în Parlament la 10 ani de la acel moment. Așadar, problema nu e doar la „ei”, ci în primul rând la noi. Ne mint constant și noi uităm. Concluzia: alt pact național, altă vrăjeală. Iluzia consensului productiv.

ADEVĂRUL: Forumul Național al Studenților la Științe Politice și Relații Internaționale va avea loc în perioada 21-24 noiembrie/ Florinela Iosip

În perioada 21-24 noiembrie, Centrul de Studii în Idei Politice (CeSIP) organizează cea de-a patra ediție a Forumului Național al Studenților la Științe Politice și Relații Internaționale (FNSSPRI): „The Future of Education: A Roadmap to 2030” - eveniment ce se va desfășura sub patronajul Comisiei pentru Afaceri Europene din cadrul Senatului.

Forumul va reuni 60 de studenți și studente din toată țara, care studiază sau manifestă interes pentru aria Științelor Politice. Înscrierile pentru anul acesta se vor desfășura pe o perioadă mai amplă în comparație cu edițiile anterioare; acestea au început încă din luna septembrie și vor continua până pe 4 noiembrie.

FNSSPRI 2018 are loc într-un moment central, spre finalul unui an cu o puternică rezonanță istorică atât pentru România, cât și pentru întreaga comunitate internațională și în ajunul unui nou an cu tensiuni și provocări decisive pentru istoria actuală. În acest sens, tema pe care o propunem anul acesta este educația, obiectivul principal fiind schițarea unei strategii de educație care să pună accentul pe nevoia de dezvoltare, cunoaștere și o societate incluzivă, corespunzătoare unui viitor sustenabil. Ediția din acest an - „The Future of Education: A Roadmap to 2030” - le va oferi participanților FNSSPRI oportunitatea de a lua parte alături de experți în domeniu – politologi, oameni politici și reprezentanți ai societății civile – la o dezbatere amplă privind rolul educației în societate. Activitățile propuse vor pune accent pe relevanța și locul educației în domenii precum dezvoltarea durabilă, cooperarea internațională, guvernare și guvernanță etc.

Principalul obiectiv al FNSSPRI este acela de a asigura un spațiu în care viitorii absolvenți să aibă ocazia de a socializa, de a problematiza evenimentele curente într-un mediu formal și de a crea, pe viitor, o comunitate care să poată contribui la dezvoltarea mediului politic românesc.

DILEMA VECHIE: Examenе și portofolii/ Horia Corcheș

Un banc vechi vorbește despre un l țăran care își duce calul în târg să-1 vîndă. Un potențial cumpărător probează calul și constată că e surd, orb, cu genunchii și dinții șubrezi - pe scurt, cam bătrîn și, întoate, cam nătîng.

Punînd pe cîntar portofoliul calului, cumpărătorul se miră că țăranul l-a mai scos pe piață, iar țăranul, cătrănit, îi explică: l-am adus să-1 fac de rușine.

Ce vreau să spun cu parabola asta? Aveți puțintică răbdare! O iau de departe, de la examenеle naționale clasice, evaluarea națională de la sfîrșitul clasei a VIII-a și bacalaureatul. De ceva vreme circulă informația, nu pe surse, ci oarecum oficială, de vreme ce s-a anunțat la consfăturile naționale, că elevii absolvenți de clasele a VIII-a și a XII-a vor avea anul acesta o nouă structură a subiectelor la

examene. Da, nu vă mirați! Ce dacă modelul acestui nou subiect apare doar în anul în curs? Ce dacă acești elevi au dat simulări în anii precedenți pe altă structură de subiect? Ce dacă noua, structură nu a fost probată cel puțin un an înainte, pentru realizarea reglajelor fine, așa cum o treabă de acest gen, care implică o generație întreagă de elevi, ar impune, dacă e să fie profesionistă, conformă cu niște principii științifice ale evaluării? Sa decis, acolo, la centru, undeva sus, că trebuie subiecte care să aibă în cadrul lor, în proporție de cel puțin 40%, itemi de tip grilă. Ce dacă, în principiu, o curriculumă care are la bază competențe ar exclude o evaluare cu itemi obiectivi - singurii care pot construi o grilă -, despre care se știe că se potrivesc evaluării conținuturilor, nu competențelor? Putem presupune că astfel se dorește o creștere semnificativă și a procentelor de promovabilitate, deci o măsură populistă. Știu că oamenii de acolo, din grupurile de lucru Care fac subiectele, nu au decis ei asta, și mai știu și că sînt, majoritatea, profesioniști, că vor da ce au ei mai bun pentru a genera un oarecare echilibru. îi cunosc, am încredere în profesionalismul lor, am lucrat cot la cot cu ei ani de zile. E nedrept și față de ei și, subliniez, nu sînt responsabili pentru aceste decizii, pe care doar încearcă să le operaționalizeze cît mai echilibrat.

Dar despre această treabă, mai rămîne să discutăm și alte dăți.

puneam că pornesc de departe, dinspre examenele naționale, pentru a mă apropia de rușinea calului. Nu doar evaluarea națională de la sfîrșitul clasei a VIII-a și bacalaureatul sînt examene naționale. În Legea educației naționale nr. 1/2011 se precizează că 'la finalul clasei a VI-a, toabui să fie incluse în portofoliul educațional al fiecărui elev. Veți zice: ei, ce mare scofală, încă un concept și o hîrțogăraie, cui îi pasă? Păi, așa am putea zice, obișnuiți cu destule hîrțoage fără sens. Numai că legea mai zice niște chestii interesante.

De exemplu, faptul că, la sfîrșitul clasei a VIII-a, tot generația care se află acum în clasa a VI-a va da un alt tip de evaluare, cu principii transcurriculare, incluzînd și limbă străină, și științe, și informatică, și competențe civice, respectiv sociale. În plus, legea prevede că această generație despre care fac vorbire va da și admitere la liceu, în cazul în care unele licee ar fi solicitate de mai mulți elevi decît ar avea locuri alocate. Majoritatea liceelor teoretice s-ar afla în această situație. În această admitere, ponderea unui examen te școlile, în baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, organizează și realizează evaluarea elevilor prin două probe transdisciplinare: limbă și comunicare, matematică și științe" (art.

74, alin. 4). Un examen care s-a dat și pî: nă acum, dar fără vreun impact. Subiectele erau construite pe modelul testelor PISA și PIRLS. Se dădeau, se corectau, se trimiteau rezultate la inspectorate și la București. Ce s-a întîmplat cu ele în acești ani, nu se știe și nici nu prea contează pragmatic, deoarece nu au avut vreun impact asupra procesului educativ prin care trecea fiecare elev.

Situația stă altfel, însă, în privința elevilor actualei clase a VI-a. De ce? Pentru că, tot conform legii, aceste testări ar treva fi de 30%, iar 70% va conta portofoliul educațional al elevului.

Să legăm lucrurile. Mai întîi, elevii din actuala clasă a VI-a ar trebui dej a să aibă portofolii educaționale, conținînd inclusiv evaluările claselor a II-a și a IV-a. Apoi, la sfîrșitul acestui an școlar, ar trebui să susțină o altă probă, transcurriculară, iar rezultatul acesteia să intre și el în portofoliul educațional.

Apoi, la sfîrșitul clasei a VIII-a, ar susține un alt examen de evaluare, care ar intra și el în acest portofoliu. În cele din urmă, cînd ar da admitere la liceu, ar mai susține un test, cu pondere de 30%, la care s-ar adăuga, pentru selecție, portofoliul educațional, cu 70%. Dar nimeni nu vorbește încă despre cum va arăta acest test de la sfîrșitul clasei a VI-a, în condițiile în care acești elevi au o cu totul altă programă decît cei care au dat examen anul trecut, o programă așezată pe alte principii curriculare. Nimeni nu are încă idee cum vor arăta testările de la sfîrșitul clasei a VIII-a pentru acești elevi, și ele transcurriculare. Și, cireașa de pe tort, nimeni nu are habar, de fapt, ce e acest portofoliu educațional, cum se constituie el, unde și în ce formă se păstrează, chestiuni de substanță, dar și formale, de logistică, profesorii și diriginții netrecînd prin nici un proces de formare în acest sens, care să-i orienteze. Legea zice că 'portofoliul educațional cuprinde totalitatea diplomelor, a certificatelor sau a altor înscrisuri obținute în urma evaluării competențelor dobîndite sau a participării la activități de învățare, în diferite contexte, precum și produse sau rezultate ale acestor activități, în contexte de învățare formale, nonformale și informale" (art. 73, alin. 1). Dar de la ce zice legea pîna la operaționalizarea ei e ceva drum și nu sîntem în basme ca să putem concentra timpul

acțiunii în formula merg ei, și merg, cale lungă să le-ajungă. N-ar fi mai importantă concentrarea atenției pe aceste aspecte, care țin de o proiecție necesară, decât pe schimbarea din mers a structurii subiectelor la evaluarea națională și la bacalaureat? Zic așa, doar ca să nu ne trezim că la final afirmăm și noi despre elevi, care devin niște simple experimente, că i-am adus la examene cu niște portofolii de formă, șchioape și fragile, doar ca să-i facem de rușine.

OBSERVATOR CULTURAL: Sens unic/ Liviu Ornea

Pe 6 octombrie, aflată la Focșani pentru a participa la Festivalul Viei și Vinului 'Bachus 2018', doamna prim-ministru Viorica Dăncilă a spus (citez din știrea Agerpres): 'Trebuie să recunoaștem acolo unde avem probleme. Avem o problemă legată de forța de muncă. Am dat un act normativ pentru a avea mai multă forță de muncă în România. Avem nevoie de forță de muncă calificată, de aceea am introdus și învățământul dual, pentru a avea calificarea necesară. [...] Este important pentru noi să aducem românii acasă și cred că acest lucru l-am reușit în domeniul medical. Mă refer la medici, unde am crescut salariile la 3.000-4.000 de euro, salarii destul de mari, și nu numai că nu au mai plecat medici, dar [...] o parte din medici s-au reîntors în România'.

E bine să avem calificarea necesară și poate că învățământul dual va fi folositor, înțeleg că de asta a fost introdus. E bine și că vom avea de-acum medici destui - se pare că, gata, nu mai pleacă, ba se și întorc. La vârsta mea, e o știre care nu mă lasă indiferent.

E bine mai ales că recunoaștem că avem o problemă. Sau, mai precis, e bine că au ajuns și guvernării să afle de existența problemei. Nu știu dacă în medicină ea a fost rezolvată, dar din ce văd eu în sistemul de învățământ universitar, nu numai că problema există, dar se adâncește pe zi ce trece.

De fapt, problema nu e chiar cea pe care o enunță doamna prim-ministru. Sau, mai precis, soluția pe care o vede domnia sa e iluzorie. E adevărat că avem un deficit de forță de muncă, dar nu încercînd să 'aducem înapoi' pe cineva putem să-l atenuăm, ci făcînd în așa fel ca, măcar de acum încolo, să nu se mai plece văzînd cu ochii. Or, exact asta se întîmplă: se pleacă, în continuare, pe capete. Situația e de-a dreptul dramatică în universități. Dacă, înainte, plecau după bacalaureat numai superdotații sau copiii din familii foarte bogate, acum se pleacă în masă, există licee mari de la care pleacă la studii în Europa cîte o clasă întregă. Și mișcarea asta nu pare să se schimbe, chiar dacă Brexitul ne mai lasă să răsufliăm. Implicit, nivelul studenților de la universitățile noastre, chiar de la cele bune, scade.

Cum noi predăm la licență în limba română, nu vine nimeni din Europa să studieze aici. Vreau să spun că nu ne putem amăgi că sîntem parte a unui circuit normal de mobilitate intereuropeană. Nu, toate încercările de 'internaționalizare' ale universităților noastre, la nivel de licență, sînt ficțiuni autoconsolatoare - pe șleau spus: minciuni. Nici la mașter nu se vine, deși avem multe programe în limbi străine. În nici un caz fluxul de intrare nu e comparabil cu cel de ieșire.

De altfel, de ce-ar veni cineva să studieze la noi, afară de cazul în care are rude aici sau vreun interes cu totul special? Doar pentru că e mai ieftin? Merită efortul de a învăța româna? La ce o să-i trebuiască mai tîrziu? Plecîndu-ne potențiali studenți excepționali și buni imediat după bacalaureat, plecîndu-ne cei mai buni absolvenți de licență la studii masterale și de doctorat afară, noi nu prea mai putem face maștere de cercetare, nu mai avem studenți buni de doctorat - e situația din științele exacte, poate în alte domenii, mai legate de limba română, e mai puțin grav. În timp, acest lucru se va simți din ce în ce mai acut, va lipsi nu forța de muncă pe care-am putea-o crea prin învățământul dual, vor lipsi specialiștii, va scădea dramatic nivelul cadrelor didactice din universități, al cercetătorilor din institute. E calea sigură spre a deveni o colonie în lumea asta, în care, ni se tot spune, vor conta știința și dezvoltarea tehnologică.

De ce s-ar întoarce, acum, tinerii care au făcut doctorate sau au și lucrat un pic prin universități sau institute din Europa sau America? Cum să vrea să lucreze în condițiile de la noi - subfinanțarea se vede în starea clădirilor, a toaletelor, a căminelor, în puținătatea cantinelor, în lipsa spațiilor pentru cadre didactice, a celor pentru studenți, în lipsa fondurilor pentru copii xerox, pentru corespondență etc. Cum să vrea să revină la condițiile de la noi după ce au lucrat acolo? Iar dacă se iau în calcul și felul în care sînt apreciați specialiștii la noi și felul în care se distribuie fondurile pentru cercetare, atunci chiar că nu văd ce act normativ ar mai putea da dna Dăncilă ca să-i aducă acasă pe cei odată plecați.

La rigoare, deficitul de forță de muncă mai puțin calificată se poate suplini cu chinezi, cu filipinezi, în general, cu muncitori din țări mai năpăstuite decât a noastră, exploatați la sînge, așa cum și românii

sînt exploatați în Spania sau Italia, doar n-o să stricăm noi prețurile, întotdeauna există unii mai amărîți pe care să punem și noi biciul, să ne simțim stăpîni. Dar în învățămînt și cercetare soluția asta nu funcționează. Iar soluțiile de avarie mai mult strică. # Felul iresponsabil în care a fost tratat învățămîntul de mulți, mulți ani a produs deja probleme aproape insolubile. Inflația de studenți a dus la scăderea drastică a calității și a diminuat încrederea în aceste instituții. Nu toate universitățile noastre sînt automat mai proaste decît cele din Vest, dar lumea nu mai are încredere. Universitățile private sînt doar niște afaceri mai mici sau mai mari, pot fi închise fără remușcări și rețineri. Dar cele de stat nu prea mai pot fi închise, oricît de artificial au fost create, oricît de neviabile sînt. Probabil că s-ar putea face ceva, dar nu de pe o zi pe alta și cu mari riscuri de pierdere de voturi din partea guvernului care s-ar încumeta la așa ceva. Deocamdată, să ne bucurăm că nu mai pleacă medicii.

PRESSONE: Este de netolerat să mai avem copii rușinați sau amenințați în fața clasei"/Valentin Șchiopu

Oana Moraru, profesor și consilier educațional, a deschis în 2007, la Călărași, orașul în care a copilărit, școala privată Helikon.

Pe strada Eroilor, printre magazine second-hand, case de pariuri și pompe funebre, a încercat să construiască o alternativă la sistemul public de învățămînt și la educația bazată pe frică.

Spune că nu s-a îmbogățit din asta, dar are satisfacția că în fiecare an oferă burse unor copii din mediul rural, proveniți din familii cu probleme financiare. Acest "experiment" i-a reconfirmat cât de importantă e educația. Oana Moraru are o experiență de 20 de ani în învățămîntul privat și a sprijinit zeci de școli și grădinițe în procesul de autorizare și acreditare, începând cu anul 2000.

"Dacă au dificultăți la început, în anul doi acești copii înfloresc pur și simplu.

Să vedeți la școlile de la țară – copii abuzați cu o seară înainte, din familii de oameni care beau sau pleacă de acasă zile întregi, să-i vedeți cu ce bucurie se joacă în curtea școlii și cum țipă și chiuie și sunt prieteni.

Copiii aceia, pînă ajung să fie pervertiți de noi, cum de au atîta bucurie în suflet? Sunt inconștienți? Cum de au atîta putere să se joace a doua zi? Iarba cum de are atîta putere să răzbată printre dale?" În același timp, conform testelor PISA, școala românească pare un tăvălug de amortire a vocațiilor. Impactul ei transformațional este aproape nul.

Din această perspectivă, ponderea analfabetismului funcțional este îngrijorătoare fiindcă riscăm să devenim o națiune tot mai ușor de manipulat, spune Oana Moraru.

Urmează un interviu despre noi și copiii noștri.

"Partidul aflat la putere a venit mereu cu genul acesta de populism, de vînt tradiționalist, împotriva reformei și a noului".

– Ați deschis în 2007 o școală privată în Călărași, printre magazine second-hand, săli de păcănele și firme de pompe funebre. Cum arată lucrurile după mai bine de 10 ani?

– Prin 2007, cînd am construit școala, bătea un vînt de emancipare cam peste tot în țară. Părinții testau sisteme de educație alternative pentru copiii lor. Ne-au căutat foarte mulți atunci, tare interesați de o altă versiune a școlii.

A fost bine pînă prin 2014, dar, de cîtiva ani, îmi pare că au regresat mentalitățile oamenilor: bate iarăși un vînt de tradiționalism, cum bate în toată țara, de altfel, de contra-reformism.

Asta se resimte cel mai bine în orașele mici ale României, mai ales în cele din sud, unde treaba merge mai greu, economic vorbind. Mulți părinți susțin iar stilul de lucru bazat pe autoritate și frică, caută învățătorul exigent, mai puțin pe cel creativ sau inovator.

– Ce reflectă cel mai bine acest regres?

– Mentalitatea oamenilor. La noi vin părinții să-și înscrie copiii, stăm de vorbă cu ei, avem interviuri, îi cunoaștem. Înainte erau mai dornici să investească în educație, însă acum e o frică pe fondul instabilității din România.

Mulți se gîndesc dacă pot susține un ciclu de învățare pe termen lung, alții plănuiesc să pună bani deoparte pentru facultate în afară.

Pe fondul acesta vorbeam într-o postare pe Facebook despre pompe funebre și agenții de pariuri. Se cam terminaseră, iar acum orașul înflorește iarăși cu magazine second-hand. Asta vorbește și despre mentalități, dar și despre o lipsă de optimism economic.

– E imaginea tuturor orașelor de provincie, aceeași compoziție.

– Să știi că, într-o vreme, parcă dispăruseră. Acum ne-am întors: iarăși magazine cu capote etalate în stradă sau cu papuci de plastic la vedere.

Actualii guvernanți sau administrațiile locale au dat iarăși drumul la micul bacșiș de la colțul străzii. Cred că are legătură cu mentalitatea politică a partidului care ne conduce.

Ei mereu au venit cu genul ăsta de populism, de vânt tradiționalist, împotriva reformei și a noului. Se simte și în online la numărul de reacții legate de tot ce scriu despre înnoirea școlii.

O făceam și acum trei ani, în termeni chiar mai vehemenți, dar acum, oricât de mici ar fi lucrurile pe care le sugerez, apropo de violența în școli sau de abuzurile cadrelor didactice, simt un mare val de resentiment: "Să nu vorbim despre asta, de fapt lucrurile merg bine, e greu cu copiii".

E parcă mai multă rezistență, pe de o parte, dar, pe de altă parte, la celălalt pol, sunt și din ce în ce mai multe proiecte frumoase pe educație.

Sunt ONG-uri, psihologi, sociologi, chiar educatori care au pornit un curent de schimbare la firul ierbii. Pentru că, din punct de vedere politic, e clar că ne-am întors vreo 10 ani înapoi. Uită-te ce se întâmplă în minister acum.

– Vă citez: De un an și mai bine, a dispărut orice preocupare publică sau politică pentru modernizare. S-au făcut zeci de pași înapoi. Se lucrează pe șest la o nouă lege, cu un grup de dinozauri ruși de realitate și îmbătați de miasma propriilor titluri. Bolnavi de fals tradiționalism și naționalism isteric, fără nicio lectură recentă despre mintea copilului de azi. Vă refereați la introducerea manualului unic?

– Și la mentalitățile de acolo. Ei s-au prefăcut că schimbă planul-cadru, că înnoiesc sistemul gimnazial și primar. Și nu vedem deloc înnoire, ci întoarcere la mai multe ore, la programe mai aglomerate.

În manuale e o debandadă științifică în primul rând, or asta nu s-a mai întâmplat... Greșeli erau și în manualele tipărite de alte edituri, dar nu flagrante și nu de ordin științific.

Erau șopârle strecurate din neatenție, dar aici e vorba de neglijență crasă. Să nu mai vorbim de interesele financiare din spatele acestei edituri (Editura Didactică și Pedagogică – n.r.).

– În 2014 ne doream manuale electronice, precum în Coreea de Sud. Patru ani mai târziu mizăm pe manualul unic. Am luat nordul ca punct cardinal?

– Se făcuseră niște pași timizi, că erau bani puțini. Au fost cooptate ONG-uri și oameni inteligenți, matematicieni care au gândit softuri, animații care să aducă ceva nouitate la clasă.

Acum, nici vorbă de așa ceva. Ai văzut că sunt greșeli în manualul de matematică la ciclul primar, unde copiii chiar le iau ad litteram.

Și nu atât greșelile – pentru că profesorii le depistează și le corectează –, ci lipsa asta de orizont. Faptul că știi din prima zi de școală că-ți vin manuale ratate pe bancă.

Și atunci ce entuziasm să ai tu ca școală, ca profesor, să faci o treabă bună, când știi că ea s-a împuțit deja și e livrată fără jenă de sus?

– Cât mai putem întinde coarda? Patru ani reprezintă o perioadă destul de mică și uite că adăpostește perspective complet diferite.

– Mi se pare că am regresat în toate planurile. Există și lucruri frumoase și proiecte extraordinare în țară, dar atunci când vorbim despre o reformă în educație, așa cum promisese președintele, nu putem porni numai de la firul ierbii.

E nevoie de politici și de strategii pe termen lung, asumate indiferent de culoarea politică. Îți trebuie câțiva ani să implementezi o direcție și o strategie.

Polonia, de exemplu, era cam ca România în educație în urmă cu 11-12 ani. Între timp, ei au ajuns pe primele locuri la testele PISA. Și-au făcut o strategie, au implementat niște linii de transformare în școală, în sistemul de evaluare, cum măsurăm competențele copiilor, și au ajuns deja departe. Cum? Cu voință.

Pe urmă, o reformă în educație presupune și o pregătire psihologică. Cadrele didactice din teren au și ele dreptate când se supără pe criticii sistemului. Au suferit atâția ani de transformări, de semi-reformă, astfel încât resimt uzura, au obosit.

E foarte greu să lucrezi cu alte directive de la an la an. Directive care n-au schimbări pe fond, ci doar pe hârtie.

Noi ar trebui să pregătim o reformă care să pună copilul în centru, care să regândească puțin relația de putere cadru didactic-elev și care să dea rezultate în funcție de particularitățile fiecăruia.

Suntem cotați rău de tot pe educație în Europa. Sunt programe internaționale, platforme online de învățare a limbii engleze, de exemplu, pe care le-au achiziționat, cu mare succes la clasă, state din Asia sau vecini, cum ar fi Bulgaria, Turcia, Grecia. La noi nu vin.

Am vorbit cu un reprezentant din Australia al unui astfel de program. Mi-a spus că România e pe harta roșie a programelor online care s-ar putea implementa bine cu ajutorul ministerului – așa cum au făcut ceilalți. Suntem un fel de paranteză la valul de înnoire a educației în Europa.

"Noi încă vorbim despre faptul că sunt școli la țară care au toaleta în fundul curții. Și e grav asta. Dar e cel puțin la fel de grav să trimiți copii de pe băncile școlii cu complexe de inferioritate, cu puțin optimism de viață".

– Avem un diagnostic, care ar fi soluțiile la îndemână?

– Avem prea multe probleme, pe prea multe planuri. Ghemul e foarte încurcat, astfel că sunt mai multe fire care trebuie apucate. Pe de o parte, e finanțarea. Sunt școli în zonele rurale care arată ca în Evul Mediu și n-au cadre calificate.

La polul opus, sunt așa-zisele școli de elită care practică învățământul tradițional, cu multă aglomerare de materie și presiune pe copii. Și acolo trebuie liberalizată și deschisă perspectiva.

65% dintre copii iau meditații. Meditațiile sunt un lucru normal atunci când ele reprezintă un program de recuperare sau accelerare a învățării. La noi se meditează ca să se compenseze ceea ce nu se lucrează în clasă.

Apoi, e și partea de formare a profesorilor, care nu se mai face serios. E nevoie pe piață de un număr mare de profesori – ceea ce determină universitățile să-i dea pe toți absolvenții la finalul celor trei/cinci ani de studii, chiar și pe cei mai slabi dintre ei. Asta ca să acopere măcar nevoile din zona urbană, pentru că în rural sunt foarte mulți necalificați.

Dacă ar veni vorba de reformă, dincolo de viziune și linii de transformare, ar trebui să fie cineva cu cap limpede sau o echipă de oameni care să apuce realitatea din toate direcțiile.

Că, dacă acționăm numai pe sărăcie, mergem din inerție pe alte lucruri proaste. Dacă acționăm numai pe școlile de elită sau copiii inteligenți, se adâncesc foarte rău diferențele. Și atunci România nu se va ridica niciodată. Trebuie acționat simultan și cu echipe diferite de lucru.

– Și în relația profesor-elev?

– Asta-i partea psihologică, altă discuție. Deja sunt mulți experți în teren care măcar răspândesc acele liste cu ce să nu-i faci copilului, cu ce reprezintă deja un abuz: să-l lovești, să-l dai afară din clasă, să-l umilești, să-i citești mediile în comparație cu ale celorlalți.

Vorbesc de vârste mici, când încă se formează încrederea în sine. Sunt practici toxice care ar putea să dispară de mâine dacă am introduce un sistem de feedback și măsurare a impactului profesorilor la clasă.

Dar ei sunt cam singuri și nu sunt trași la răspundere când fac abuzuri în clasă.

Acesta e un alt front pe care deja se lucrează în România: pe schimbarea mentalităților și pe abordarea mai blândă, mai de la egal la egal, a copiilor.

Noi suntem încă tradiționaliști și ne e frică de faptul că, dacă nu ținem și bățul într-o mână, dacă nu speriem, dacă nu jucăm jocuri de putere, copilul o va lua razna și ni se va urca în cap. E gândirea bunicii, de care trebuie să scăpăm.

Deși avem încă mulți profesori talentați, nu poți lăsa o țară întreagă la inspirația de moment sau la vocația unui cadru didactic. Cu vocație suntem poate 10% în orice domeniu.

Regulile trebuie să funcționeze pentru ceilalți 90%. Regulile și feedback-ul: ai sărit calul în clasă, cineva trebuie să te admonesteze la sfârșitul zilei, cu blândețe, cu neblândețe, dar trebuie să dai socoteală pentru ce le faci copiilor.

Apoi discutăm despre impactul profesional. Câtă transformare produci? Eu cunosc profesori respectați la licee și gimnazii, care știu carte, sunt oameni cu formație academică, dar care nu transmit nimic altceva în clasă decât, eventual, frică și aere de superioritate. Când trântești copiii la note, nu te numești un profesor bun.

– Cum poate fi măsurat impactul unui profesor la clasă?

– În România există multe metode de evaluare, cel puțin pe hârtie. Sunt șefi de catedră, metodiști care trebuie să le facă inspecții periodice, să planifice cu ei.
Profesorii își fac auto-evaluări, există un punctaj foarte alambicat de unde se adună cele 120 de puncte care ar reprezenta maximum pentru un profesor extraordinar.
Numai că sistemul e atâta de birocratizat, e atâta nepăsare, încât nu există consecințe. Toată lumea umple acolo niște câmpuri, bifează că profesorul e excelent.
Știu inclusiv situații din ședințe în care s-au ridicat părinții împotriva unor profesori abuzivi sau care nu-și fac treaba și nu vin la ore, iar directorul a ridicat pur și simplu din umeri. Oamenii ăștia sunt numiți la catedre de către inspectorate – directorul nu are putere asupra lor.
Mă întrebă lumea de ce sunt atât de negativistă. Prin natura atelierelor de feedback și evaluare pe care le conduc în București și în țară, îmi trec lunar prin mână aproximativ 100 de familii și copii. Adun din teren, fără să vreau, povești de tot felul.
Vorbesc despre asta cu atâta vehemență pentru că este de netolerat ca în acest secol să mai avem copii rușinați sau amenințați în fața clasei, umiliți cu tot felul de apelative, dați afară din clase.
La fel de mult vorbesc și despre oazele în care tot mai mulți au început să-și dea silința strict din vocație și onoare profesională. Dar poveștile frumoase trec mai puțin observate.
Dar, repet, nu poți lăsa o țară și un viitor la decizia fiecărui om. Trebuie să punem niște reguli. În prezent, sigur nu se vrea lucrul acesta.
De când mă știu, de câte ori a revenit partidul ăsta la putere, au lăsat oamenii să băltească în starea lor de mulțumire: "Să nu fie cutremure prea mari, să nu mișcăm prea mult barca".
Am simțit de multe ori curentul acesta în 25 de ani. Un pic de emancipare, un pic de optimism, și pe urmă iar cădere. Și-n economie e la fel, populism, aruncăm cu salarii, după care punem taxe și impozite împovărătoare. Și dă-i din nou cu populism. E cam același puls al României din '89 încoace.
– Considerați școala românească un tăvălug de amortizare a vocațiilor. Putem presupune că efectul transformator al școlii, în România, e aproape nul?
– A fost măsurat de testele PISA. Au sute de grafice. Ei nu măsoară doar cât citesc și scriu copiii dintr-o țară sau cât gândesc critic. Există interpretări, pentru fiecare țară, despre optimismul elevilor, despre starea de fericire la școală, despre cum se auto-apreciază profesorii dintr-o țară.
Profesorii finlandezi, de pildă – care sunt de top fiindcă sunt trimiși așa din universități către școli –, erau cei mai nemulțumiți de prestația lor didactică. În România, 95% erau foarte mulțumiți. Nu e un pic ridicol?
Mai departe, s-au făcut măsurători pe zonele rurale unde șansa de realizare socială și profesională, să zicem, e mai mică.
Dacă acești copii se duc la școală, în ce măsură ies ei din orizontul lor de așteptări și se împlinesc? Și a ieșit undeva la 15%, extrem de puțin. Ca și cum ceea ce se întâmplă acolo, la ei în școli, nu le aduce un plus de optimism și nu le oferă variante de ieșire.
Sigur că sunt destine care ies, se salvează, dar astea sunt excepții. Când vorbim despre educație, vorbim de sistem, despre cât de transformațional este el, despre câte destine salvează.
Tăvălugul acesta de uniformizare are două motive. Primul vine din faptul că ne facem treaba la clase precum niște mici funcționari, cu accent pe parcurgerea programelor, indiferent de puterea de învățare a copiilor din clasă.
– Al doilea motiv al anchilozării sistemului?
– Mentalitatea noastră și lipsa de pregătire psihologică. Punem etichete copiilor, de foarte de mici. Profesori buni la clasă, învățători, educatori se aud vorbind: "El e mai superficial, el e mai puturos, el e mai agitat, ea e mai jucăușă".
Pot părea formulări nevinovate, dar psihologia ne arată că un copil alege de cele mai multe ori să trăiască în limitele acelei etichete și rareori mai are șansa să iasă din orizontul ei de așteptări.
Îmi povestea o mămică aseară: "Mi-am mutat copilul de-a șasea de la o școală centrală din București la o altă școală centrală din București, pentru că profesorul de română îi băgase în cap că el nu poate să ia mai mult de 6,50 la Capacitate. S-a mutat și a luat examenul cu aproape 10".
Se luminase copilul încă de-a doua zi, pentru că profesorul care l-a întâmpinat la a doua școală avea o cu totul altă abordare. Nu neapărat pe materie, că bănuiesc că și unul, și altul își făceau materia cu exigență, dar relația psihologică cu copilul era diferită.
"Cred în tine, văd ceva în tine", asta trebuie să fie atitudinea.

Unii își fac un titlu de glorie din a pune copilul la pământ, din a-l așeza acolo, într-un spațiu mic și ne semnificativ. Chiar dacă am problemele astea psihologice, ca adult, trebuie să existe niște reguli și un control care să nu-mi permită să scot la suprafață monștrii din mine.

Nici în străinătate, pe unde am lucrat, nu sunt toți cu vocație, dar au un sistem foarte bine pus la punct, care amendează fiecare depășire a liniei abuzului. E un abuz, de pildă, să-i spui unui copil: "Tu ești de 6 și n-o să ieși niciodată de acolo".

Despre asta se vorbește foarte puțin în sistem. Noi încă vorbim despre faptul că sunt școli la țară care au toaleta în fundul curții. Și e grav asta.

Dar e cel puțin la fel de grav să trimiți copii de pe băncile școlii cu complexe de inferioritate, cu puțin optimism de viață. Pe fondul acesta, ei vor deveni agresivi, nemulțumiți și neimplicați.

"În România, situațiile sunt atât de complicate, încât trebuie să ai oriunde, în orice instituție, privată sau de stat, o atitudine implicată și minte foarte limpede. Noi nu mai avem oameni construiți pe tiparul acesta, voluntari și capabili să dezlege toate izele".

– O să vi se spună că olimpicii sunt tot produsul acestui sistem.

– Știi cum e cu olimpicii? Pe ei îi vezi de foarte de mici, că au un intelect bun și capacitatea de a absorbi. De-abia pe la clasa a cincea se și diferențiază, care sunt pe partea reală și care pe cea umană. În orice sistem e așa, fie că vorbim de România, SUA, Canada sau Australia – acești copii sunt pregătiți la nivel mai înalt. Vin cu steaua asta în frunte și e rolul școlii să-i identifice. Nici nu știu dacă se întâmplă asta.

Cum fac eu la mine? Am oglinda clasei: care are nevoie de recuperare și accelerare, care se află la un nivel mediu și a stagnat, care are intelect înalt și capacitate de abstractizare pe logică matematică și poți să-i dai în plus.

Și atunci eu, ca profesor, trebuie să fiu doar suficient de inteligent să stimulez o predispoziție naturală foarte accentuată, vizibilă.

Avem profesori care pregătesc copiii de olimpiadă și sunt foarte buni. Dar acești profesori nu prea mai pot să predea la clase cu copii de nivel mediu – cei care construiesc, de fapt, viitorul acestei țări – , copii normali, de altfel.

În România s-a creat un sistem destul de nedrept, prin formarea claselor de excelență la gimnaziu și liceu. Acolo se dă cea mai bună garnitură de profesori, cea care lucrează cu vârfurile.

Noi n-ar trebui să defilăm atâta cu olimpicii. Ar trebui să-i lăsăm în clase, să lucrăm suplimentar cu ei, dar nu să-i folosim ca paravan pentru celelalte lucruri teribile care se întâmplă.

Să ne mândrim cu ei, să-i afișăm, să-i congratulăm, foarte bine, da. Numai că nu prea e meritul sistemului. Putem cel mult vorbi despre câțiva profesori care au reușit să dezvolte mentorat pe excelență.

Nu oricine poate să facă asta, după cum la fel de dificil ar fi să ne creăm o garnitură de profesori care recuperează copii de nota 3 și îi ridică la nota 7 într-o anumită perioadă, care reușesc să-i facă să citească pe copiii care au ajuns la gimnaziu fără să facă asta, pe cei cu decalaje imense în achiziții.

Eu, la școala mea din Călărași, am primit copii de la țară de clasa a cincea, a șasea, care nu citeau. I-am băgat în program de recuperare și, mai târziu, au ajuns la liceu în clase de top.

Hai să creăm în sistem și astfel de oameni care recuperează copiii, pentru că încă e timp. Până la 12-13 ani poți lucra cu un copil. Cine ar prelua rolul acesta, de recuperare, ar face o treabă cel puțin la fel de complicată ca profesorii care pregătesc loturile olimpice.

E o pedagogie specială, importantă pentru viitorul nostru și pentru oamenii care vor gândi la nivel instituțional în România.

Ăștia-s copii care vor lua decizii în instituții atunci când vor fi mari. Dacă ei vin de pe băncile școlii cu multe complexe de inferioritate, cu puțină cunoaștere, cu sufletul împovărat, atunci vor fi detașați de realitățile țării.

În România, situațiile sunt atât de complicate, încât trebuie să ai oriunde, în orice instituție, privată sau de stat, o atitudine implicată și minte foarte limpede. Noi nu mai avem oameni construiți pe tiparul acesta, voluntari și capabili să dezlege toate izele.

– Baza educației dumnevoastră s-a consolidat înainte de '89. Mulți clamează superioritatea învățământului din comunism. Pe bună dreptate?

– Știi ce se întâmpla atunci? Nu erau atât de aglomerate programele. Aveau timp profesorii și învățătorii să lucreze și în adâncime. Noi aveam în clasă colegi de etnie romă pe care învățătoarea nu-i lăsa să plece acasă până nu învățau să citească și să scrie corect.

Era foarte mare dedicare și chiar și ceva responsabilitate. Pe linie de partid, le era frică oamenilor să-și facă treaba de mântuială. Nu zic că era bine, dar, în virtutea contextului, își făceau mai cu frică treaba, și mai bine.

În prezent, s-au aglomerat inutil programele. Se trece, de pildă, foarte devreme, încă de la clasa I, la lucruri abstracte pe matematică, când copilul e abia la stadiul de gândire concretă.

Se ard niște etape, nu se construiesc pe îndelete raționamente, se pune accent pe cât de mult se lucrează și cu ce viteză.

Copiii sunt târâți prin școală, majoritatea făcând mecanic lucrurile. În timpul acesta, în substraturile lor emoționale se acumulează sentimente de neputință și de silă față de școală, care nu vin neapărat pentru că oamenii de la clasă sunt urâți și neprimitori, ci din faptul că în fiecare zi se întâlnesc cu starea de "mi-e greu la școală, mă simt neputincios". Nu e normal să fie prea greu.

E normal să mergem în ritmul copiilor până dobândesc suficientă încredere să facă și salturi. Pe vremea mea, la clasa a patra, lucram patru coloane de exerciții la matematică și o problemă cu trei etape într-o oră.

Acum se lucrează cinci pagini din culegeri, cu cerințe multiple. Aparent, copiii sunt mai isteți și mai abili în rezolvarea sarcinilor cerute, dar 80% dintre ei aplică automat niște algoritmi fără să știe ce-i în spatele lor, fără să-i poată prelua ulterior în viața lor, să extrapoleze în structuri logice la jobul de mai târziu, când citesc un document, o lege.

Matematica formează gândirea logică. Noi nu o formăm lucrând mai multe culegeri sau probleme, ci doar exersăm un mușchi artificial.

În Vest, școlile lucrează mai puțin, cu atenție mai mare pe matricele cognitive modelate prin materia respectivă. Nu materia devine scop în sine. Ci gândirea și calitățile ei.

– Sunt și excepții?

– Da, oamenii care se zbat pe cont propriu. Eu cred că s-ar putea face mai mult cu resurse destul de puține. Oamenii au puterea să crească. Am format multe echipe de dascăli. Orice om poate să crească dacă are în spate susținere și mentori.

Eu nu zic că oamenii din sistem sunt slabi. Dar nu au mentorat în spate și nu sunt pe un drum sistematizat și monitorizat autentic în ce privește creșterea personală la catedră

În mod normal, și la 50 de ani trebuie să citești, pentru că copiii se schimbă de la an la an. Nu mai punem în discuție tehnologiile, informația, ritmul în care percep realitatea.

Și atunci e o meserie în care trebuie să te formezi exact ca un IT-ist, încontinuu, ca să poți face față la clasă. Cât mai citesc cadrele didactice? Uite, nici măcar asta nu se mai măsoară.

"Nu te poți realiza în viață dacă ai stomacul încordat, cum l-a avut generația mea. Pentru că, uite, toate se sparg în capul nostru. Iar generația mea și a părinților mei a predat o țară în mâna unor... Nu? Ce s-a întâmplat în România, istoric vorbind? Noi am fost cuminți, la locul nostru, elevi buni".

– Părinții din ziua de azi sunt copiii și adolescenții din anii 70-80. Ce fel de adulți am devenit și în jurul căror lucruri se poartă "bătălia" cu generațiile de tineri?

– Eu sunt din generația celor născuți în 1973, baby boom, decreșei,ăștia suntem noi, nu? Am crescut cu mentalitatea că trebuie să înveți bine în școală, să-ți iei o diplomă, să-ți asiguri un job și eventual să ieși la pensie de acolo.

Pe noi ne-a surprins teribil realitatea când piața muncii a devenit foarte volatilă și a trebuit să ne schimbăm mai des job-ul decât ne-am fi dorit. Foarte mulți din generația mea preferă siguranța, să lucreze la stat, să aibă un salariu sigur.

Altă trăsătură: foarte puțini dintre noi sunt militanți. Noi am crescut cu ideea "capul jos, ciocu' mic!, nu te băga în seamă, de ce faci vânt în jurul tău?".

Suntem oameni serioși, competenți, doar că, psihologic vorbind, generația mea nu e implicată. Preferă stabilitatea, siguranța și neimplicarea socială mare, deși mulți votează încă, dar în tăcere, fără atitudine.

Pe generația care acum are peste 30 de ani, accentul s-a pus tot pe carieră, pe a lucra serios: să te angajezi într-o multinațională, să dezvolți o competență apreciată, să ai mobilitate pe piața muncii.

Ei sunt părinții copiilor de azi, oscilând între fermitate și permisivitate excesivă. Oameni care după 35 de ani caută alt stil de viață, alt program de lucru, oameni care încep să prețuiască mai mult libertatea.

Generația celor care au acum 16-18 ani? Ei sunt total schimbați. Vor să se simtă bine, să-și găsească o meserie care să le aducă bucurie, plăcere și relevanță. Să-și trăiască viața la maxim.

Toată lumea urăște expresia asta la adolescenții din ziua de azi. Se spune că fiecare generație încearcă să împlinească ce frustrări au avut părinții lor.

Noi ne-am asigurat viețile, dar suntem supărați că nu ne-am relaxat suficient, că nu am trăit momentul, că toate obligațiile au curs peste noi, odată cu anii. Copiii noștri au preluat deja acest "obiectiv" și, iată, intră perfect în conflict cu noi.

Nu le mai e teamă de siguranța zilei de mâine, nu mai pun pe prim-plan ideea de salariu sigur. Din acest motiv, pot părea dezorientați, neserioși și greu de ținut în clasă.

La ei, spiritual, e nevoia de a trăi lejer, de a nu simți că merg ca niște sclavi la locul de muncă, de dimineața până seara. Foarte mulți din generația mea, și chiar mai tineri, intră pe la 40 de ani într-un fel de criză, vor să-și lase job-ul, să facă o reconversie profesională, să lucreze altceva sau chiar pe cont propriu. Le-a ajuns.

La generația fiicei mele, de pildă, de 15 ani, de câte ori îi ofer varianta unei meserii, îmi spune despre fiecare că reprezintă o fundătură. Probabil că acești adolescenți vor schimba lumea, într-o formă sau alta – nu știu cum, pentru că nu pot să gândesc ca ei.

– Suntem niște părinți buni, până la urmă?

– Problemele de parenting care există în România există peste tot în lume. Noi simțim valul sincron cu ce se întâmplă și în lumea mai civilizată.

Pe lângă curentul acesta tradiționalist, că mai merge și o pălmuță la fund și că trebuie scuturat copilul – care va exista în România mult timp de aici înainte –, există generația aceasta de părinți care vrea să se schimbe, dar care e încă nesigură și oscilantă în atitudinea față de copii.

În sensul că aceiași părinți care le dau copiilor foarte multă libertate și alegeri nu au și leadership.

Natura umană e ciudată. Are două mari nevoi la baza existenței, una de siguranță, certitudine și previzibilitate, și alta, de diversitate și de nou.

Ca părinte, e foarte greu – cauți și încerci să te descotorosești de ce ai pățit tu în copilărie, dar trebuie să te și reinventezi în ritmul în care crește și copilul tău. De astea sunt și atâtea conferințe și întâlniri cu părinții.

În esență, toate se reduc la cum să îmbini aceste două mari nevoi umane: cum ajungi să fii și ferm, lider cu copilul tău, dar să simți că are și suficientă libertate și încredere de la tine.

E un reglaj fin, foarte complicat, cu atât mai complicat cu cât tu, ca părinte, ai foarte multe traume neconștientizate. Cu toții le avem, din copilărie.

Știi câte programe rulează pe pilot automat în convingerile noastre, programe de care nu suntem conștienți? Vin și ies pur și simplu din tine la un moment dat.

Dar părinții din România nu sunt nici mai buni, nici mai slabi. Aceleași fenomene, părinte-elicopter sau mama-tigru sau părintele permisiv, laissez-faire, există peste tot în lume, în toate culturile.

În America, de pildă, sunt deja caricaturizate categoriile acestea. Se râde un pic. Părinții nu sunt de judecat, ci doar de pus, așa, în categorii, ca să știi la un moment dat pe unde joci. Să nu cazi în ridicol, să nu cazi la extreme, să nu îți pierzi cumva relația cu copilul.

– Copiii noștri trebuie să stăpânească un instrument, să facă balet, să joace tenis de câmp. De obicei, suntem dezamăgiți când nu excelează. Nu e cam mare presiunea pe ei?

– Foarte mare. Țsta e iarăși un fenomen studiat în lume. Peste tot, părinții o iau razna. Există și niște cauze analizate economic de ce se întâmplă asta. Economia e într-o transformare permanentă.

Înainte, clasa de mijloc pune bani deoparte pentru studiile copiilor. Că învăța bine sau nu, că era sportiv, avea banii pentru studii, îl scoteau la capăt cumva.

Acum nu mai este o clasă de mijloc la fel de bine delimitată, așa că părinții, având nesiguranța viitorului, s-au gândit că, dacă bagă cât mai multe experiențe și lecții în sacul acesta care e copilul, e posibil să se realizeze.

S-a mutat, practic, presiunea pe copil. Înainte, presiunea viitorului era a familiei. Acum nu mai poți face asta, și încerci să bagi bani în educație foarte devreme, în speranța că-i oferi un start lansat.

Da, dă-i la tenis, la pian, la ce vrei tu. Expune-l la tot felul de experiențe, dar nu pune presiune. Are un efect devastator pentru copii, pentru că prea multă presiune îți paralizează starea aia de bine și de relaxare pe care trebuie s-o ai dacă vrei să te realizezi în viață.

Nu te poți realiza în viață dacă ai stomacul încordat, cum l-a avut generația mea. Pentru că, uite, toate se sparg în capul nostru.

Iar generația mea și a părinților mei a predat o țară în mâna unor... Nu? Ce s-a întâmplat în România, istoric vorbind? Noi am fost cuminți, la locul nostru, elevi buni.

Altcineva a început să învârtă viitorul acestei țări, oameni cu alt tip de tupeu și încredere în ei decât am avut noi.

– Majoritatea adolescenților din ultimii ani de comunism disprețuiesc modul în care au fost educați. E posibil să readucă în actualitate, cu și mai multă forță, când vine vorba de propriii copii, o parte din normele detestabile odinioară?

– Copiii ăștia ai noștri, dacă-i creștem acum cu atâta încrâncenare și povară, n-o să poată atinge starea aceea de bine și de relaxare pe care o au oamenii când creează ceva durabil cu viețile lor.

Numai de acolo, din zona aceea, ies lucruri bune. Cu încrâncenare nu poți face nimic durabil. Faci o vreme, după care toate cad în capul tău.

– Există această psihoză legată de timpul pe care ar trebui să-l petreacă un copil la televizor sau folosind tableta. Ar trebui complet evitate?

– Tehnologia e importantă. Eu o folosesc cu copiii de la 2 ani, în bule de 3 minute, când am ceva de exemplificat, de exemplu sistemul solar.

În schimb, acea uitare de sine, când stau doar fiindcă n-am ce face cu mine, e extrem de nocivă. Nu pot să stau cu mine, și atunci butonez.

Coafor, acum două zile. Vine o mamă cu fetița ei de clasa a II-a. Numai ce s-a așezat pe scaun, și pac!, i-a băgat telefonul sub nas, anticipând că nu va avea răbdare să stea.

N-are răbdare? Las-o să se bâțâie, las-o să se plictisească, să pună întrebări, să se uite la soluțiile de păr. Las-o să trăiască cu ea însăși, în starea aceea de "făcut nimic". Nu-i băga imediat telefonul sub nas, permite-i să se conecteze la momentul respectiv.

Ni se întâmplă ca, în aceste momente de singurătate, să încercăm să fugim pe șapte alte uși spre altceva, numai să nu rămânem în starea aceea de stat cu noi.

– Cum se formează obiceiul de a citi la copii?

– Există o pedagogie care-i face pe copii, și acasă, și la școală, să dezvolte acest obicei, chiar dacă nu le face plăcere să citească.

Dacă ignorați treaba asta, iar copiii nu intră pe citit de mici și nu-și fac un obicei, se diminuează șansele să devină self-made man.

Adică vor fi tot timpul dirijați de cineva, de circumstanțe, de situații, de alții mai mari deasupra lor. Cei care au în interior busola sunt, statistic, copiii care au avut obiceiul de a citi.

ȘCOALA9: Drama premiantului/ *Alis Anagnostakis*

În fiecare dintre noi există un copil care așteaptă să audă și altă întrebare decât „Ce ai făcut azi la școală?”.

„Ce ai făcut la școală?” este întrebarea care mi-a fost adresată în fiecare zi, aproximativ 170 de zile pe an, timp de 12 ani.

Dacă era zi fără lucrări de control și fără scos la tablă, scăpam ușor cu un „nimic deosebit” sau, dacă aveam chef de vorbă, cu o bârfă mică de pe la școală. Dacă era zi în care primisem note și dacă măcar una dintre ele era mai mică de zece, prima întrebare era, aproape invariabil, urmată de: „Aurora cât a luat?”. Tot invariabil, Aurora lua mai mult decât mine. Uneori un pic mai mult. Alteori mult mai mult. Dacă eu luam un nouă muncit, mai mult ca sigur Aurora lua un zece impecabil. Număr pe degete momentele de glorie și euforie absolută în care, prin nu știu ce minune, reușeam să obțin vreun zece la română într-o zi când Aurora fusese în vreo pasă extrem de proastă și luase nouă. În zilele alea, ca niște diamante rare, nici nu mai așteptam a doua întrebare. De fapt nici pe prima. Intram în casă și strigam de la ușă: „Azi am luat un zece la română și Aurora a luat nouă!”.

Acelea erau, pentru mine, zilele în care mă simțeam mai bună, mai importantă, mai competentă și în care viitorul mi se părea mai roz decât în orice altă zi. În zilele alea puteam să fiu sigură că nimeni n-o să-mi spună despre cum trebuie să „fii performantă”, „te odihnești de muncă printr-o altă muncă”,

„să nu lași garda jos”, „să fii cel mai bun ca să te pregătești pentru viața asta, care-i ca o junglă”. În zilele alea, paharul meu cu stimă de sine era plin.

Aurora era un fel de Everest al meu – dacă puteam să o cuceresc, măcar o zi, mă simțeam pe acoperișul lumii. Doar că a doua zi mă trezeam iar la poalele muntelui, fără vreo garanție că o să mai ajung iar în vârf. Și, de la an la an, Everestul meu era tot mai înalt și tot mai greu accesibil.

Când au început olimpiadele, de printr-a șasea, competiției de la școală i-a fost adăugată cea de la concursuri. În primul an am mers amândouă la olimpiadă la fizică (și la câteva altele de care nu-mi mai amintesc). Aurora a luat un premiu, eu am luat o mențiune și m-am simțit tare mândră – măcar nu m-am făcut de râs. Anul următor n-a mai avut rost să concurăm pentru că ea s-a dus la Națională la fizică iar eu m-am convins că-mi place mai tare matematica pentru că Aurora nu mai avea timp și de olimpiada aia. Proful de mate, abandonat de eleva lui preferată, care alesese fizica, s-a mulțumit cu opțiunea a doua și și-a pus toate speranțele în mine. Le-a spus alor mei (și cu siguranță s-a convins și pe el însuși) că, dacă o să muncesc destul, sigur o să reușesc ceva ce n-a văzut Brăila niciodată. M-am chinuit, câțiva ani buni, să storc niște premii la mate pe județ și, în cele din urmă, într-a zecea, o calificare la Națională unde, evident, n-am reușit să fac nimic decât să mă bucur de o săptămână de tabără cu vreo sută de copii din toată țara, majoritatea mai deștepti ca mine și cu siguranță mult mai pasionați de subiect. Genul de copii care făceau, just for fun, probleme din Gazeta Matematică, în timp ce eu aș fi dat naibii oricând Gazeta aia pentru vreo carte bună, cu care să mă cuibăresc noaptea pe sub plapumă, citind la lanternă. În timpul ăsta, Aurora lua premiu la Internaționala de fizică și se pregătea deja de studii în străinătate. Și tot în timpul ăsta, amândouă ne luptam pentru zece pe linie la toate celelalte materii. De fapt eu mă luptam. Ea părea pur și simplu să fie perfectă. Tot timpul. Iar mie mereu îmi mai lipseau zece sutimi până la perfecțiune.

În clasa a unsprezecea, în prima săptămână de școală, mi-am dat seama că mi se face rău fizic la ora de matematică. A fost primul moment în care am acceptat că poate Everestul ăla nu e pentru mine. Primul moment în care mi-am pus problema că oamenii pot avea munți diferiți de urcat în viața asta și că da, după toate standardele academice, Aurora e și va fi mereu mai bună decât mine și că asta nu mă face mai puțin om.

Poate a ajutat că intrasem în cercul de filosofie, unde ne întâlneam o dată pe săptămână și dezbăteam tot felul de teme care mă fascinau, unde eram provocați să gândim despre lume, viață, etică, sens, unde nu ne dădea nimeni note și nici nu aveai cum să fii competitiv pentru că nu puteai să înveți ceva decât dacă tăceai și-i ascultai pe alții. Poate a contat că mă îndrăgostisem de prima mea mare iubire și dintr-o dată realizam că devin femeie și că există viață și dincolo de școală. Poate a contat că îi citeam pe Jung și Freud și îmi dădeam seama tot mai tare că în mine e un univers despre care nu prea am habar, dar despre care mor de curiozitate să aflu mai multe. Poate a contat că exersam din ce în ce mai intens introspecția, că începusem un jurnal pentru că voiam să am undeva o cronică a vieții mele. Scriam aproape zilnic în el pentru că îmi dădeam seama cum cresc, cum las copilăria în urmă și-mi era groază că o să uit cum e să fii mic, nesigur, să te simți neînțeles. Mă temeam că peste ani, când o să am copii, o să fiu oarbă și surdă, așa cum mi se păreau atunci adulții din jurul meu. Voiam cu orice preț să păstrez eul meu trecut măcar între paginile unui caiet pe care îl ascundeam sub coperti de cărți prin bibliotecă, veșnic stresată că o să-l găsească ai mei și o să descopere, cu groază și dezamăgire, cât de aspru îi judecam și cât de singură mă simțeam.

Am venit acasă într-o zi, la final de septembrie, și le-am spus alor mei că vreau să mă mut la Uman. În clasa în care erau multe fete și doar doi băieți și unde lumea părea să fie mereu relaxată. În clasa unde, cel mai important pentru mine, nu exista (decât simbolic) matematica și nu exista (absolut) Aurora. Spre marea mea surprindere și spre eternul lor merit, ai mei au spus DA fără să comenteze. Poate și în ei se petreceau ceva procese de maturizare despre care eu n-aveam habar. Tata s-a dus la liceu și s-a luptat cu toată lumea – cel mai tare, desigur, cu proful de mate, pentru care decizia mea a fost suprema trădare. Iar când tata se lupta pentru ceva, nimic nu-i stătea în cale. Din octombrie, m-am mutat la Uman și am început să respir.

Au urmat doi ani în care am învățat încet-încet că valoarea mea umană există independent de notele din catalog. Notele mari, în special la materiile realiste, se obțineau mult mai ușor în clasa nouă în care mă mutasem decât în cea veche, pentru că materia erau mult mai simplă, deși profesorii erau aceiași. În fiecare săptămână mă vedeam cu același prof de mate și trebuia să-i văd tristețea din ochi

(și să-mi simt ghimpele de vinovăție) când era nevoit să-mi dea zece pentru niște răspunsuri banale la probleme banale.

În clasa a douăsprezecea am avut, pentru prima dată, mult râvnitul zece pe linie. Fără ca măcar să mă fi străduit prea mult. Tot Aurora a fost șefă de promoție, desigur, pentru că, nici după ce mi-am pus aripi la picioare, n-am fost în stare să alerg mai repede ca ea. Doar că, pentru prima dată, nu m-a mai durut.

Începuse să se petreacă ceva în mine, un fel de creștere pe dinăuntru. În cei doi ani fără competiție, fără presiune, fără acea infamă „a doua întrebare” din fiecare zi – se născuse în mine primul lăstar al convingerii că sunt un om bun și valoros în felul meu și că e OK ca și alții să fie buni și valoroși în felul lor și că nu e nevoie să mă compar mereu cu altcineva ca să-mi confirm că merit.

Aveam 18 ani și de atunci au trecut încă o dată pe atâția. Procesul de vindecare al premiantei din mine a fost lung și nicidecum liniar. M-am trezit prinsă în cicluri de competiție cu mine însămi de nenumărate ori, m-am comparat cu alții pe care-i vedeam mai buni, mai competenți, mai de succes ca mine. Mi-am pus target de realizări până la X ani, l-am atins și apoi mi-am dat seama că nu sunt deloc mai fericită. Am renunțat la tot ce am construit și am luat-o de la capăt, doar ca să-mi dau seama că exist și contez ca ființă și fără toate realizările mele.

Am făcut terapie, am continuat să scriu în jurnalul meu care acum se întinde pe vreo opt caiete și jumătate de viață. Am acceptat că nu sunt și n-o să fiu niciodată perfectă, dar că pot să-mi construiesc o existență cu sens în care imperfecțiunile mele să fie daruri, nu poveri. Când am simțit că sunt suficient de întreagă încât să nu mai aștept să vină altcineva din afară să mă completeze, mi-am găsit un alt imperfect, ciobit și lipit, ca mine, și împreună am adus în lume un copil minunat, la fel ca toți ceilalți copii. Ea ne aduce aminte în fiecare zi că încă mai avem de crescut și, pentru că știm acum că nu există părinți premianți, încercăm să fim măcar niște părinți treji și prezenți.

Am învățat coaching și am început să însoțesc pe alții, tot imperfecti, pe drumul spre împăcarea cu ei înșiși. Am creat o școală de coaching prin care, în ultimii patru ani, au trecut aproape o sută de oameni care au avut ocazia să se uite în oglindă. Oameni care își dau seama la 30, 40 sau 50 de ani că a greși e un cadou, pentru că doar așa poți învăța ceva.

Am aflat în aniiăștia nenumărate povești de viață ale altor „premianți” care, ca și mine, au luptat ani și ani de zile pentru următoarea „notă bună” care să le umple golul interior, doar ca să ajungă pe fundul gropii și să descopere, în sfârșit, că nimic din afară, niciodată, nu poate umple golul ăla. Apoi s-au ridicat de acolo și au pornit cu pași mai mici sau mai mari, uneori doi înainte și unul înapoi, pe alte drumuri – drumuri către locuri în care să poată simți că-s frumoși și buni și valoroși doar pentru că sunt, nu pentru că știu/fac/pot.

Am descoperit în aniiăștia că aproape fiecare om cu care lucrez ascunde în el, într-un fel sau altul, o „dramă a premiantului”. Aproape toți am avut o „Aurora” în copilăriile noastre. Uneori era fratele sau sora, alteori un vecin. Alteori erau pur și simplu „alții” care „de ce pot și tu nu poți?”. Suntem o generație de premianți răniți care ne căutăm pe noi înșine în succesul nostru profesional sau social. Ne spunem că viața e o luptă și veșnic suntem într-o alergătură nebună ca să demonstrăm ceva cuiva. Nu ne dăm seama că, de fapt, cei cu care ne luptăm suntem chiar noi înșine.

În studiile de cultură, România are o componentă de „hipercompetitivitate” mai mare decât vasta majoritate a celorlalte țări din lumea asta. Suntem o nație de copii mari care toată viața se străduiesc să ia „zece pe linie” și, deseori, orbi la propria suferință, dăm mai departe trauma asta și copiilor noștri. Îi hăituim, presăm, criticăm, comparăm – toate cu intenția declarată de a-i face „mai buni” și „a-i pregăti pentru viață”. În procesul ăsta, îi îndepărtăm de ei înșiși, le stricăm busola stimei de sine și le dărâmăm acel centru interior, aducător de echilibru, care le-ar da convingerea că sunt intrinsec valoroși, independent de oricine și orice din afara lor. Dincolo de notele lor mari, cu care ne mândrim și care ne dau măsura succesului nostru ca părinți și iluzia siguranței că, într-un fel, viitorul lor va fi mai bun, îi pregătim și pentru o viață în care orice și oricât ar face, niciodată nu va fi destul și în care își vor căuta mereu în afară confirmarea propriei valori.

*Când am împărtășit public toate lucrurile acestea pe care le-am dus în spate din copilărie, Aurora a scris acest răspuns, pe care îl reproduc cu acordul ei:

„Între timp, Aurora din poveste alerga și ea să-l prindă din urmă pe Cătălin – cel care mereu ieșea primul la faza națională a olimpiadei de fizică, pe când ea, Aurora, lua premiul II. Cătălin s-a sinucis în

casa bunicii lui de la țară în vara lui 2004. Atunci m-a lovit, ca un tren, realizarea. Cu cât ești mai aproape de vârful Everestului, cu atât e mai periculos.

Cu atât îți poți permite mai puțin să greșești. Cu atât ești mai singur. La universitate dormeam două-trei ore pe noapte ca să rămân cu zece pe linie. Dar, inevitabil, când încercam să mă plâng vreunui prieten, nu primeam decât un răspuns: „Dacă și ție ți-e greu, eu ce să mai vorbesc”.

E ușor, atunci când alergi să „întreci” pe cineva, să ți se pară că lor le e mai ușor. Că sunt în față fără efort, că au pur și simplu un talent natural la asta. Recunosc, talentul meu natural s-a dovedit într-adevăr să fie la matematică și fizică – dar asta a însemnat, până la urmă, tot doar un alt fel de pagină din drama premiantei. Pe când părinții o întrebau pe Alis ce notă a luat Aurora, și pe Aurora o întrebau ai ei ce notă a luat Alis. Și, pe deasupra, ce premiu a luat Cătălin. Și, printre rânduri, m-am trezit cândva pe la 30 de ani jinduind să renunț la job, la căsnicie, să fug pe alt continent și să o iau de la zero. Ca să testez, empiric, cine mă iubea pentru cât de „perfectă” păream, și cine era alături de mine necondiționat. Trist este faptul că, pe atunci, chiar nu știam răspunsul la întrebarea asta. Când m-am mutat în Japonia, câțiva ani am mințit despre profesia mea adevărată (le spuneam noilor persoane pe care le întâlneam că sunt fie fotograf, fie analist de date, în loc să le spun că lucrez pentru Agenția Spațială Japoneză). În mod paradoxal, această minciună m-a ajutat să mă regăsesc — pentru că noii mei prieteni, eram sigură, o apreciau pe Aurora adevărată, nu pe cea perfectă cu zece pe linie.”

*În fiecare dintre noi există un copil care așteaptă să audă și altă întrebare decât „Ce ai făcut azi la școală?”. Un copil care vrea să se joace, să fie liber, să nu mai facă „ce trebuie”. Un copil care e unic și nu are nevoie să fie comparat cu alții, care și ei sunt unici. Un copil care are nevoie să audă: „Ești suficient. E suficient. Nu mai trebuie să faci nimic, să bifezi nimic, să demonstrezi nimic”. Un copil care tânjește să-l luăm în brațe și să-i spunem: „Te iubesc exact așa cum ești”.

Drumul spre copilul ăla interior e unul lung și anevoios pentru cei mai mulți dintre noi. Însă ce am învățat din propria călătorie și din multele la care am avut privilegiul să fiu martoră este că acel copil nu își pierde niciodată răbdarea, nici speranța că într-o zi, cumva, ne vom aduce aminte de el, că îl vom vedea ca pe ceea ce este de fapt – o ființă imperfectă, întreagă și demnă de iubire necondiționată. Oricât ne-ar lua să ajungem acolo, el ne așteaptă mereu răbdător, dornic să ne spună: „Mă bucur că mă vezi în sfârșit. Eu am fost mereu aici”.

ADEVĂRUL: Cum au reușit niște adolescenți pasionați de robotică să ajute o instituție să atragă 100 de milioane de euro pentru drumuri/Bianca Sara Gavrilă

Consiliul Județean (CJ) Bistrița-Năsăud a reușit să atragă 105 milioane de euro din fonduri europene, prin Programul Operațional Regional, pentru reabilitarea și modernizarea a 31 de drumuri din județ. Totul s-a întâmplat cu ajutorul a zece adolescenți din clasele a XI-a și a XII-a, de la Colegiul Național „Petru Rareș” din Beclean.

Adolescenții au introdus toate datele și documentele necesare pe o platformă, în timp record, ducând la aprobarea celor cinci proiecte ale instituției. Autoritățile județene au obținut 105 milioane din 165 puse la dispoziție prin acest program, suma reprezentând 64% din total. Suma reprezintă o parte din fondurile europene care nu fost absorbite de România în exercițiul financiar actual. Pentru această performanță, funcționarii din CJ au renunțat la weekenduri și s-au mutat practic în instituție. Deși existau semnale încă din primăvară cu privire la această axă de finanțare, abia în august a fost făcut public ghidul solicitantului, iar consiliile județene din țară au avut la dispoziție doar 10 zile pentru a pregăti dosarele.

Fiecare direcție din CJ Bistrița-Năsăud a alocat trei-patru angajați, care preț de zece zile au pus în ordine, verificat și scanat documente. De asemenea, pentru scanarea miilor de pagini de dosar s-a apelat la scanere de mare viteză de la Biblioteca Județeană sau de la Complexul Muzeal. „Am făcut un efort de echipă la nivelul Consiliului Județean, toți colegii din toate direcțiile au fost implicați.

Colegii noștri de la Biblioteca Județeană, de la Complexul Muzeal ne-au ajutat cu logistică și cu eforturi din partea lor, tocmai pentru a ne încadra în timp”, a declarat administratorul județului, Florin Moldovan. Baniile vor ajuta 31 de sectoare de drum, care totalizează 242 de kilometri. Este vorba atât de drumuri deja modernizate, pentru care Consiliul Județean va primi banii înapoi pentru alte investiții, dar și de sectoare noi de drum. Două mâini, două calculatoare, un singur elev La performanța Consiliului Județean Bistrița-Năsăud au contribuit și zece elevi de la cercul de Robotică

al Colegiului Național „Petru Rareș” din Beclean. Ideea de a apela la elevii de clasele a XI-a și a XII-a a venit de la primarul orașului Beclean, Nicolae Moldovan, care a apelat și el anul acesta la elevi pentru a depune trei proiecte pe fonduri europene. Ajutorul elevilor a fost cu atât mai important cu cât fondurile s-au alocat pe principiul primul venit, primul servit.

Consiliile județene care s-au mișcat mai repede au reușit să pună mâna pe fonduri. „La sugestia domnului Nicolae Moldovan de la Beclean am apelat la o echipă de zece liceeni inimoși și foarte pricepuți, care fac parte dintr-un cerc de robotică și care, coordonați de directorul Cristian Nicula (n.r. - directorul Colegiului Național „Petru Rareș”), ne-au ajutat la încărcarea documentelor în platformă. Au avut tehnica proprie și cu ce am pus noi la dispoziție am reușit să încărcăm toate documentele în mai puțin de cinci ore”, mai spune Florin Moldovan.

Elevii cunoșteau deja platforma ca în palmă și și-au împărțit perfect sarcinile, astfel încât niciunul din cele 5 proiecte nu a rămas fără finanțare. Bistrițenii implicați în proiect spun că au fost impresionați de rapiditatea tinerilor și îl dau ca exemplu pe unul dintre ei, care putea lucra în același timp la două computere, coordonând fiecare calculator cu câte o mână. „Ei au avut practic de introdus și de urcat datele respective pe platformă. Sunt mai rapizi, mai operativi. Primăria Beclean a avut trei proiecte și am ajutat și acolo anul acesta. Acolo ne-am specializat. Cine ne cheamă, ajutăm. Sunt copii deosebiți, olimpici, cu spirit civic, au vrut să ajute”, a declarat Cristian Nicula, directorul Colegiului Național „Petru Rareș” din Beclean. El mai spune că totul a fost voluntar și neremunerat. Pentru strădania lor, directorul liceului i-a scos la un suc pe elevi.

LIBERTATEA: Voiau să se lase de școală, dar acum sunt premiați/Delia Chilianu

Copii care erau la un pas de abandon școlar. Copii care provin din familii defavorizate. Știu ce-i greul, dar au avut ambiție și dorința de a învăța. În cazul lor, statul a făcut ceea ce trebuie să facă în mod normal: le-a asigurat condiții ca să nu abandoneze școala și le-a oferit, gratuit, meditații. Și, astfel, au reușit să câștige premiul cel mare la un concurs național de literatură.

Nicoleta Mihaiu are 12 ani. Este în clasa a VI-a și din clasa I a luat doar coroană. Recunoaște că notele pe care le are se datorează și pregătirii pe care a făcut-o cu educatoarea de la centrul de zi Casa Speranței, din sectorul 4 al Capitalei. "Profesorii de aici m-au ajutat foarte mult, m-au învățat multe lucruri pe care înainte nu le știam", spune Nicoleta. Părinții au adus-o la centru în urmă cu 6 ani, ca după școală să-și facă temele. Aici, Nicoleta participă la cursuri de pictură, dans, muzică și teatru. Centrul de zi funcționează ca un after-school social.

Adică, după școală, copiii de la 6 la 14 ani, din familii defavorizate pot veni aici să-și facă temele cu ajutorul educatoarelor, iar după aceea pot să urmeze ateliere de muzică, dans, teatru și literatură, pictură și activități sportive.

În acest timp, servesc și masa. "La nivelul sectorului 4 avem două centre de zi care funcționează ca un fel de after-school-uri sociale. Ideea înființării lor a pornit de la nevoia de a sprijini familiile cu venituri reduse sau monoparentale în ceea ce privește educarea copiilor. În unele situații copiii erau chiar în pragul abandonului școlar", explică Mihaela Ungureanu, director general la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) sector 4.

«Este ca o a doua casă pentru mine»

În urmă cu câteva luni, 15 copii pregătiți la centrul de zi Casa Speranței au luat premiul cel mare la Festivalul Național Bucuria Lecturii. Au luat și premiul pe echipă, dar și la secțiuni individuale. "Copiii noștri au fost singurii care au participat din partea unui serviciu social, mai exact pregătiți într-un centru de zi", mai spune Mihaela Ungureanu. Au concurat cu 33.000 de elevi din toată țara. Alice Coman, 14 ani, este cea mai mare dintre copiii care au câștigat premiul.

Sunt 8 ani de când vine la centru și recunoaște că o să-i fie dor de profesorii și de atmosfera de aici. "Pot spune că aici am crescut, aici m-am dezvoltat. Este o a doua casă pentru mine, un centru minunat unde am învățat să dansez, să cânt, să pictez și să fac teatru", spune Alice.

"Mulțumirea noastră este când vedem că acești copii progresează și pornesc pe un drum bun în viață. Când copiii pleacă din centru eu mereu le spun că părăsesc o casă, dar iau cu ei speranța și asta e cel mai bun lucru pentru ei", spune Salvina Teacă, șefa centrului de zi Casa Speranței.

ROMÂNIA LIBERĂ: Părinții ies în stradă împotriva propagandei homosexuale din școlile românești/Mihai Popescu

Mai multe grupuri de părinți intenționează să protesteze, în aceste zile, față de creșterea exponențială a propagandei homosexuale în școlile românești.

Numeroși părinți se organizează, în prezent, pe rețelele sociale, pentru a realiza proteste față de cooptarea profesorilor din școlile românești în planul de reeducare a elevilor în sensul acceptării homosexualității drept un comportament normal.

Reacția părinților îngrijorați a apărut după ce Asociația ACCEPT, organizație de promovare a intereselor homosexualilor, în colaborare cu Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, a trecut la etapa reeducării profesorilor în scopul glorificării homosexualității în școli.

Părinții deranjați de expunerea elevilor la propaganda homosexuală în școli intenționează să picheteze în aceste zile sediul Guvernului, dar și locația unde se desfășoară în aceste zile una din etapele reeducării profesorilor în sensul glorificării homosexualității în școli.

ACCEPT și CNCD organizează, în aceste zile, la hotelul Carpați din Predeal, proiectul "Parteneriat pentru Egalitatea Persoanelor LGBTI", finanțat de Uniunea Europeană, potrivit comunicatului comun transmis de cele două organizații. În cadrul proiectului, ACCEPT și CNCD invită "profesorii consilieri școlari" să învețe cum să crească "capacitatea autorităților publice și a profesioniștilor din domeniul justiției, sănătății, educației și asistenței sociale de a relaționa cu petenți, pacienți, elevi, studenți, clienți care aparțin comunității LGBTI", se menționează în comunicat. "În cadrul sesiunilor de formare, cursanții vor avea ocazia de a dezbate și de a aprofunda teme precum: informații de bază privind problematica LGBTI, istoria comunității din România, informații generale privind prevenirea și combaterea discriminării", precizează ACCEPT și CNCD.

Deși sesiunea de la Predeal e dedicată unui grup de "20 de profesori consilieri școlari", proiectul general vizează reeducarea a 160 de specialiști, printre care judecători, procurori, avocați, profesori și consilieri școlari, asistenți sociali, psihologi și endocrinologi", potrivit CNCD și ACCEPT.

JURNALUL NAȚIONAL: Școlile din capitală sunt suprapopulate

Numărul de elevi înmatriculați în școlile din București este în creștere, astfel că unitățile de învățământ se confruntă cu fenomenul suprapopulării, a declarat, ieri, șefa Inspectoratului Școlar al Municipiului București (IȘMB), Ioana Mihaela Neacșu.

„Ne confruntăm cu o creștere anuală a numărului de elevi pe care îi înmatriculăm. Inclusiv în acest an școlar avem peste 4.000 de preșcolari și elevi în plus față de anul școlar trecut și tocmai de aceea unitățile de învățământ se confruntă cu acest fenomen al suprapopulării, drept care avem o relație de colaborare cu autoritățile administrației locale în sensul de a eficientiza modul de organizare a rețelei școlare bucureștene”, a afirmat Ioana

Școlile din Capitală sunt suprapopulate

Mihaela Neacșu, inspectorul general al IȘMB, cu prilejul prezentării „Raportului privind starea învățământului pentru anul școlar 2017-2018”. Acest număr este „în creștere cu aproximativ 4.200 de copii la începutul anului școlar 2018 - 2019, depășind, astfel, cifra de 251.000 de beneficiari direcți, ceea ce reprezintă mai mult de 10% din populația școlară a României”, a mai precizat șefa IȘMB. Potrivit acesteia, la nivelul fiecărui sector al Municipiului București primarii au încercat să găsească soluții adaptate stadiului în care se află școlile respective. (Monica Cosac)

Bătaie pentru „botezul internatului“

Conducerea Colegiului de Artă „Ion Vidu“ din Timișoara a anunțat primele măsuri în cazul unui elev de clasa a IX-a umilit în internat de șapte colegi mai mari. Incidentul a avut loc în urmă cu trei săptămâni, când băiatul s-a plâns părinților că a fost bătut cu prosopul și cu cureaua de colegi mai mari în cadrul așa-numitului „botez al internatului“. Cei șapte au fost propuși pentru scăderea notei la purtare la 4. ✪ Daniel Dancea